

Дурандікова Інна Олександрівна,  
студентка 1 курсу факультету № 2 НАВС;  
*Науковий керівник:* Хохліна О. П.,  
професор кафедри психології та педагогіки  
факультету № 2 НАВС, доктор  
психологічних наук, професор

## ПРО ВИВЧЕННЯ ДОМІНУЮЧИХ АКЦЕНТУАЦІЙ ХАРАКТЕРУ У СТУДЕНТІВ РІЗНОЇ СТАТІ

Питання акцентуації характеру у студентів на сьогодні є актуальною і мало вивченою темою в психології, тому що нинішня політична і соціальна ситуація в країні впливає на формування особистості, поведінки і характер молодого покоління, від якого надалі залежить майбутнє нашого суспільства.

В юнацькому віці людина має майже сформований характер, проте ще розвиваються, закріплюються і формуються базові моральні, світоглядні риси особистості. У цей час людина сама є творцем свого характеру, який формується під впливом світогляду, переконань і звичок моральної поведінки, які виробляє в собі людина, від справ і вчинків, які вона здійснює, від усієї її свідомої діяльності. Цей процес у психологічній літературі розглядається як процес самовиховання.

Самовиховання характеру передбачає, що людина здатна звільнитися від надмірної самооцінки, критично подивитися на себе, побачити свої недоліки. Це дозволить їй визначити мету роботи над собою, над тими рисами характеру, яких вона хотіла [3, с.407] набути чи позбавитися.

Під характером розуміють сукупність відносно стійких індивідуально-своєрідних властивостей особистості, які виявляються у поведінці, діяльності й ставленні до людей, колективу, до себе, речей, праці тощо [1, с. 267]. За Б.Г. Ананьєвим, характер виражає основну життєву спрямованість та проявляється у своєрідному для конкретної особистості способі дій. За визначенням М.Д. Левітова, характер - це психічний склад особистості людини, який виражається в її спрямованості й волі [5].

Крайню інтенсивність певних рис людини називають їх акцентуацією. Хоча акцентуація якихось рис особистості своєю загостреністю та своєрідністю прояву виходить за межі звичайного, їх не можна відносити до патологічних. Проте надмірно складні умови, які викликають акцентуацію рис особистості, частота їх повторення можуть спричинити невротичні, істеричні та інші патологічні реакції. Акцентуація рис характеру виявляється лише за певних умов. За інших умов люди з такими рисами діють спокійно, без напруження.

Дослідженням акцентуацій характеру займалися такі вчені як: Ю.Б. Гіппенрейтер, В.М. Бехрєв, І.М. Балінський, В. Х. Кандінський, О.В. Кербіков (дослідження тотожності психопатій та акцентуацій характеру), К. Леонгард, Е. Кречмер, М. Фрамер, А.С. Лічко (класифікація акцентуацій характеру). Відмічається, що акцентуація рис характеру виробляється за суспільних умов життя під впливом суспільної спрямованості інтересів, специфіки контактів у колективі, але, як свідчать дослідження, основою для них є своєрідні природжені індивідуальні особливості, що і створюють ґрунт для виникнення акцентуації за відповідних соціальних умов [2, с.177]. Однак конкретних даних щодо детермінації акцентуацій характеру статевими відмінностями нами не виявлено, що й зумовило вибір нами теми наукового дослідження.

Отже, метою нашого дослідження стало вивчення домінуючих акцентуацій характеру у студентів та з'ясування наявності (чи відсутності) залежності акцентуацій характеру від статевої їх належності. Для вивчення досліджуваних явищ передбачено використання опитувальника Х. Шмішека «Діагностика типів акцентуації рис характеру та темпераменту за К. Леонгардом». Для обробки емпіричних даних - методів їх якісної та кількісної обробки.

#### *СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ*

1. Варій М.И. Загальна психологія: Підручн. для студ. психолог. і педагог. спец. / М.И. Варій. [2-ге видан., виправ. і доп.] - К.: Центр учбової літ. - 2007. - 968 с.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є, перероблене та доповнене: Навчальний посібник / Максименко С. Д. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 272с.

3. Павелків Р.В. Загальна психологія: Підруч. Для студ. вищ. навч. закл. / Павелків Р.В. - К., 2002. - 506 с.

4. Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В.]- К.: Центр учбової літератури, 2012. - 296 с.

5. Скрипченко О.В. Загальна психологія: [Підручник](#) / Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. - К.: Либідь, 2005. - С. 464.